

SUCCINTE OBSERVAȚII ASUPRA MODIFICĂRII ALINIATULUI 1 AL ART. 23 DIN ORDONAȚA DE URGENȚĂ A GUVERNULUI NR. 57/2007 PRIVIND REGIMUL ARIILOR NATURALE PROTEJATE, CONSERVAREA HABITATELOR NATURALE, A FLOREI ȘI FAUNEI SĂLBATICE

Cons. jur. dr. Mihai-Bogdan IONESCU-LUPEANU

Abstract

The author critically analyzes the recent amendments to art. 23 paragraph (1) of the Government Emergency Ordinance no. 57/2007 regarding the regime of natural protected areas, conservation of natural habitats, flora and fauna, with subsequent amendments and additions.

The most important conclusion of the article concerns the fact that the issue that was the basis of the amendment of the framework law on protected natural areas, the conservation of natural habitats, flora and fauna had a character of consistency and could be classified as a genuine systemic error; otherwise, the resolution of the specific problem described in the Statement of Reasons of the law (restoration and enhancement of the archaeological site - Ancient Histria Citadel) could have been given through a special law, which would establish a derogation from the provisions of common law.

Also, the author supports the need for correlative changes to the content of art. 22 paragraph (3) and letter a) from Appendix no. 1 of the Government Emergency Ordinance no. 57/2007.

Keywords: *environment protection; Emergency Government Ordinance no. 57/2007 regarding the regime of natural protected areas, conservation of natural habitats, flora and fauna; legislative changes; scientific reservations; contraventional sanctions.*

1. Introducere

Art. 23 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 (O.U.G. nr. 57/2007) privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice¹, cu modificările și completările ulterioare, a fost modificat prin Legea nr. 343/2023².

¹ M. Of. nr. 442 din 29 iunie 2007.

² M. Of. nr. 1.030 din 13 noiembrie 2023.

În prezent, conținutul art. 23 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007 este următorul: „În rezervațiile științifice sunt interzise orice activități umane, cu excepția activităților de cercetare, protejare, reabilitare, promovare, punere în valoare și asigurare a continuității existenței obiectivelor pentru care au fost constituite, cu limitările descrise în planurile de management, cu acordul Academiei Române și al administratorului ariei naturale protejate”³.

2. Noțiunea de „rezervație științifică”

Rezervațiile științifice sunt definite la lit. a) din Anexa nr. 1 (Scopul și regimul de management al categoriilor de arii naturale protejate) a O.U.G. nr. 57/2007 ca fiind „acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate naturale terestre și/sau acvatice, cuprinzând elemente reprezentative de interes științific sub aspect floristic, faunistic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic sau de altă natură. Mărimea rezervațiilor științifice este determinată de arealul necesar pentru asigurarea integrității zonei protejate. Managementul rezervațiilor științifice asigură un regim strict de protecție prin care habitatele sunt păstrate într-o stare pe cât posibil neperturbată. În aceste zone se interzice desfășurarea oricăror activități umane, cu excepția activităților de cercetare, educație și de ecoturism cu limitările descrise în planurile de management, cu acordul forului științific competent și al administratorului rezervației științifice. Rezervațiile științifice corespund categoriei I IUCN (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii) «Rezervație Naturală Strictă: arie protejată, administrată în principal în scopuri științifice»”.

Rezervațiile științifice se încadrează în categoria ariilor naturale protejate de interes național, declararea și instituirea regimului specific realizându-se prin hotărâre a Guvernului⁴. Rezervațiile științifice care nu necesită structuri de administrare special constituite se administrează de către Agenția Națională de Arii Naturale Protejate⁵. În cazul rezervațiilor științifice, situate (total ori parțial) în cuprinsul perimetrelor rezervațiilor biosferei, parcurilor naționale sau ale parcurilor naturale, administrarea se asigură de către structurile de administrare ale acestora⁶,

³ Textul inițial: „În rezervațiile științifice sunt interzise orice activități umane, cu excepția activităților de cercetare, cu limitările descrise în planurile de management, cu acordul Academiei Române și al administratorului ariei naturale protejate”.

⁴ Art. 5 alin. (1) lit. a) și art. 8 alin. (1) lit. b) din O.U.G. nr. 57/2007.

Pe cale de excepție, rezervațiile științifice constituite până la intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 57/2007, prin legi sau prin alte acte cu caracter normativ emise de autoritățile administrației publice centrale sau locale, își păstrează regimul dobândit prin actele de înființare [art. 13 din O.U.G. nr. 57/2007].

⁵ Art. 16 alin. (3) din O.U.G. nr. 57/2007.

⁶ Art. 18 alin. (3) din O.U.G. nr. 57/2007.

în vreme ce în ceea ce privește administrarea rezervațiilor științifice, care nu sunt cuprinse în perimetrele rezervațiilor biosferei, ale parcurilor naționale sau ale parcurilor naturale, se poate asigura prin oricare dintre modalitățile prevăzute la art. 18 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007⁷.

Rezervațiile științifice sunt cuprinse, în parcurile naționale și naturale, în zonele de protecție strictă în care se interzice desfășurarea oricăror activități umane, cu excepția activităților de cercetare, educație ecologică, activități de ecoturism, cu limitările descrise în planurile de management^{8, 9}. Suprafața rezervațiilor

⁷ Respectiv prin: „structurile teritoriale din cadrul Agenției Naționale pentru Arie Naturale Protejate, structuri de administrare special constituite, cu personalitate juridică, aflate în coordonarea/subordinea, după caz, a unor regii autonome, companii și societăți naționale, autorități ale administrației publice locale, servicii descentralizate ale administrației publice centrale, instituții științifice de cercetare și de învățământ din sectorul public și privat, asociații de dezvoltare intercomunitară, muzee, constituite potrivit legii și aflate în relație contractuală cu Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate sau prin Administrația Rezervației Biosferei «Delta Dunării», aflată în subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, pentru Rezervația Biosferei «Delta Dunării»”.

⁸ Art. 22 alin. (2) și (3) din O.U.G. nr. 57/2007.

⁹ Potrivit art. 22 alin. (5) din O.U.G. nr. 57/2007, În zonele de protecție integrală sunt prohibite „orice forme de exploatare sau utilizare a resurselor naturale, precum și orice forme de folosire a terenurilor, incompatibile cu scopul de protecție și/sau de conservare”, precum și „activitățile de construcții-investiții, cu excepția celor destinate administrării ariei naturale protejate și/sau activităților de cercetare științifică ori a celor destinate asigurării siguranței naționale sau prevenirii unor calamități naturale”

– Art. 22 alin. (6) din O.U.G. nr. 57/2007: „Prin excepție de la prevederile alin. (5), în zonele de protecție integrală, în afara perimetrelor rezervațiilor științifice, se pot desfășura următoarele activități:

- a) științifice și educative;
- b) activități de ecoturism care nu necesită realizarea de construcții-investiții;
- c) utilizarea rațională a pajiștilor pentru cosit și/sau pășunat numai cu animale domestice, proprietatea membrilor comunităților care dețin pășuni sau care dețin dreptul de utilizare a acestora în orice formă recunoscută prin legislația națională în vigoare, pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele avizate de administrația parcului, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente;
- d) localizarea și stingerea operativă a incendiilor;
- e) abrogat;
- f) intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, și aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;
- g) acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor. În cazul în care calamitățile afectează suprafețe de pădure, acțiunile de înlăturare a efectelor acestora se fac cu avizul administrației, în baza hotărârii consiliului științific, și cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor;
- h) acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care nu necesită extrageri de arbori, și acțiunile de monitorizare a acestora;

științifice poate varia de la câteva hectare la câteva zeci de mii de hectare¹⁰. Calitatea de arie naturală protejată a rezervațiilor științifice se notează, la cerere, în cartea funciară, în baza actului prin care a fost instituit regimul de arie naturală, precum și a documentației cadastrale, întocmită pentru imobilul care face obiectul cererii¹¹. Suprafețele din rezervațiile științifice nu sunt eligibile la plată pentru intervențiile aferente sectoarelor vegetal și zootehnic din cadrul Planului strategic PAC 2023-2027, finanțate din Fondul european de garantare agricolă și de la bugetul de stat¹².

3. Necesitatea modificării prevederilor art. 23 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007

„Expunerea de motive”¹³ indică ca necesitate de modificare a prevederilor legale, o situație punctuală, respectiv dificultățile întâmpinate de proiectul „Restaurarea și punerea în valoare a sitului arheologic – Cetatea Histria”, în condițiile în care amplasamentul se situează integral în Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, ROSCI0065 Delta Dunării și ROSPA0031 Delta Dunării și Complexul Razelm Sinoe și parțial în Rezervația Naturală Cetatea Histria cod 2.349. În speță, regimul de

i) acțiunile de combatere a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure, în cazul în care apar focare de înmulțire, cu avizul administrației, în baza hotărârii consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor”.

– „În arboretele cuprinse în (...) rezervații științifice, declarate monumente ale naturii, în cele din pădurile virgine și cvasivirgine, (...) lucrările de îngrijire și conducere a arboretelor sunt interzise” [art. 7.7. din Ghidul de bune practici privind îngrijirea și conducerea arboretelor, din 28.09.2022 aprobat prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2.534/2023 (M. Of. nr. 989 din 12 octombrie 2022)].

¹⁰ Erika STANCIU, Florentina FLORESCU, *Ariile naturale protejate: noțiuni introductive*, Ed. Green Steps, Brașov, 2009, p. 26.

¹¹ Art. 200 alin. (1) din Regulamentul de recepție și înscriere în evidențele de cadastru și carte funciară, din 08.02.2023, aprobat prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 600/2023 (M. Of. nr. nr. 125 din 14 februarie 2023), cu modificările și completările ulterioare.

¹² Art. 13 alin. (5) lit. b) din Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 80/2023 privind criteriile de eligibilitate, documentele justificative, condițiile și modul de implementare a intervențiilor aferente sectoarelor vegetal și zootehnic prevăzute la art. 1 alin. (2) lit. a)-c) din Hotărârea Guvernului nr. 1.571/2022 privind stabilirea cadrului general de implementare a intervențiilor aferente sectoarelor vegetal și zootehnic din cadrul Planului strategic PAC 2023-2027, finanțate din Fondul european de garantare agricolă și de la bugetul de stat.

¹³ Material disponibil la <https://www.cdep.ro/proiecte/2023/500/00/2/em583.pdf>. Accesat la data de 17 noiembrie 2023.

– În pct. 4 al avizului nr. 560/26.05.2023, Consiliul Legislativ critică „Expunerea de motive” ca fiind sumară și redactată cu nerespectarea structurii instrumentului de prezentare și motivare prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată (M. Of. nr. 260 din 21 aprilie 2010), cu modificările și completările ulterioare [Material disponibil la <https://www.cdep.ro/proiecte/2023/500/00/2/cl583.pdf>. Accesat la data de 17 noiembrie 2023].

protecție specific anumitor categorii de arii naturale protejate interfera cu cel al unora dintre categoriile de protecție instituite prin legislația privind patrimoniul cultural și natural. *Credem că necesitatea modificării legii-cadru a ariilor naturale protejate, conservării habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice depășea sfera unei situații punctuale, regăsindu-se într-o multitudine de spețe, ce-i drept poate nu la fel de vizibile. Apreciem că, în cazul în care problematica care a stat la baza necesității legii nu ar fi prezentat un caracter de consecvență – putând fi clasificată ca veritabilă eroare sistemică – dezlegarea ei ar fi putut fi dată printr-o lege specială, care să instituie o derogare de la prevederile dreptului comun în ceea ce privește restaurarea și punerea în valoare a sitului arheologic – Cetatea Histria.*

4. Consecințele modificării legislative în materia răspunderii juridice reglementate de O.U.G. nr. 57/2007

Potrivit prevederilor art. 53 alin. (3) lit. f) din O.U.G. nr. 57/2007, nerespectarea art. 23 alin. (1) din același act normativ este sancționată contravențional, cu amenda de la 7.500 lei la 15.000 lei, pentru contravenientul - persoană fizică, respectiv cu amenda de la 50.000 lei la 100.000 lei, pentru contravenientul - persoană juridică.

Prin urmare, art. 23 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007 constituie normă de trimitere, consecința modificării acestui text având ca rezultat modificarea conținutului constitutiv al contravenției prevăzute și sancționate de art. 53 alin. (3) lit. f) din O.U.G. nr. 57/2007, în prezent, fiind posibilă, cu respectarea cerințelor legale, efectuarea mai multor activități pe teritoriul rezervațiilor științifice decât în trecut, circumscrise însă obiectivelor pentru care acestea au fost constituite.

5. Concluzii

Apreciem ca utilă modificarea textului art. 23 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007, însă semnalăm faptul că, pentru considerente de ordin tehnic, se impune modificarea corelativă a conținutului art. 22 alin. (3) și a lit. a) din Anexa nr. 1 din O.U.G. nr. 57/2007.